

Ret og Frihed

Nr. 25

Udgivet af Retsliberalt Forum og Retsforbundet i forening

MARTS 2025

Indhold

- s. 2 Nyt medlem af Retsforbundet
- s. 3 Aktuelle forhold
- s. 4 Grønland
- s. 6 Boganmeldelse: Den defekte lovmaskine
- s. 7 Boganmeldelse: Landet som ble for rikt
- s. 8 Om jordrente og beskatning
- s.10 Frihandel
- s.14 Gamle tekster - stadig aktuelle
- s.16 Foreningsoplysninger

FULD GRUNDSKYLD,

så vores børn også har et sted at være.

PERSONLIG FRIHED OG STATSMAGTENS BEGRÆNSNING,

så vi alle sammen kan få lov at være os selv.

FRIHANDEL,

så alle lande bedre kan klare sig selv og jordens resurser udnyttes optimalt.

Indledende klumme

v/ redaktionen.

Det kan synes malplaceret og omsonst i disse - for både vort fædreland og for hele verden - så alvorlige tider, at udgive et blad, der svæver højt over de dagsaktuelle katastrofemeldinger. Det kan måske – lidt overdramatiseret - lignede ved at ville holde foredrag om sikker skibskonstruktion på dækket af Titanic d. 14. april 1912 ved midnatstid.

Men netop i sådanne tider er det måske på sin plads at pege på de grundlæggende forhold, som er en stærkt medvirkende årsag til tidens – ja, alle tiders – kriser, nød, elendighed og krige. Næmlig at ret og frihed – tænkt til bunds - i sig selv er en god havn for fred og velfærd. Og det vil vi gerne bidrage til.

I udtrykket ”tænkt til bunds” bør der også indlægges en ydmyghed; nemlig den, at vi ikke påstår at ligge inde med den endelige sandhed. Vi ønsker at følge vor fornuft og samvittighed. Og deri ligger netop, at der er ingenting, vi hellere vil, end overbevises ved klare argumenter om, hvor vi tager fejl. Så vi kan korrigere kursen.

I krisetider er en af de største risici, at panik, uvidenhed og egoisme bliver såvel de brede massers

som mediernes og vore gennemsnitspolitikeres bevæggrunde. Det fører let til katastrofale fejlslutninger eller til, at de forkerte ”redningsmænd” gives (eller tager) nærmest absolut magt.

Det er tid at besinde sig på fundamentet – så står bygningen mere sikkert.

Medlemsskab af Retsforbundet er for alle med sympati for sagen

Vil du være medlem af Retsforbundet, er det OK (set fra vores side) samtidigt at være medlem af andre partier, da vi arbejder som en forening med oplysning og argumentation.

Og det er også OK, hvis du som medlem ”kun” vil støtte uden at være speciel aktiv.

Medlemskab koster 100 kr. pr. år. Husk at anføre, at det er kontingent og navn, adresse og/eller mail.

Indbetaling af kontingent sker til:

MobilePay 468370 eller konto 8401-1133489

Kong Frederik d. 10 forventes som nyt medlem af Retsforbundet

Ved redaktionen

Kong Frederik den 10. sagde i sin første nytårstale bl.a. flg.:

”Naturens rigdomme er til låns. Ingen ejer himlen eller havet. Skovene eller dalene. Engene eller stjernerne. Ingen af os har magt til at sætte selv det mindste blad på en nælde. Vores lod er at passe på vores jord, for i morgen er der også en dag..... Vi har allerede mange gode løsninger, og

tilsammen bringer de håb for fremtiden. Et håb, vi skal holde fast i og handle på”.

Det kunne Retsforbundets samlede bestyrelse – selv ved forenede anstrengelser - næppe have formuleret bedre.

Og bestyrelsen er derfor nu sikker på, at kongens indmeldelse er lige om hjørnet.

For vi tror ikke på, at kongens tale i forvejen er clearet med regeringen og at citatet derfor er et bestilt forsvar for ”den grønne trepart” og ”klimamålsætningerne” og ”omstilling til vind og sol” osv. Formuleret som alment accepterede almindeligheder, som hovedparten af befolkningen i forvejen uden videre nikker ja til. Og som nu underbygges med en kongelig velsignelse.

Tværtimod, det er helt tydeligt en opfordring til at gøre jorden og dens resurser til fælles ejendom.

Så – kære læser af ”Ret og Frihed” nr. 25 - vor opfordring til dig er: Meld dig ind i Retsforbundet og kom i fint selskab.

Samtalemøder

Der afholdes tre samtalemøder forskellige steder i landet, nemlig et i København og to i Jylland.

Møder, som er åbne for såvel medlemmer som alle og enhver. Her kan vi drøfte de georgistiske og retsliberale tanker m.m.

Der vil være et kort oplæg med en ”overskrift”, som dog ikke betyder, at drøftelsen skal indskrænkes til et bestemt emne. Der er ingen tilmelding, man møder bare op. Retsforbundet er vært ved en kop kaffe og en øl/vand ved møderne.

Samtalemødet i København

Lørdag d. 24. maj 2025 kl. 14.00 - ca. 16.00

i Henry George Biblioteket,
Lyngbyvej 56 A, 2100 Kbh.

Mødets emne er ”Retsforbundets ideer.”

Samtalemødet i Vestjylland

Lørdag d. 10. maj kl. 14.00 – ca. 16

Hos Thorkil Sohn.

Bildtsvej 26, 6950 Ringkøbing

Mødets emne er ”Hvem skal bage lagkagen og hvem skal spise den?”

Samtalemødet i Sydjylland

Søndag d. 11. maj 2025 kl. 14. - ca. 16

Hos Vagn Christensen

Stenderupvej 9, Stenderup, 6100 Haderslev

Mødets emne er ”Forbliver dansk landbrug dansk?”

Retsstats-kommentarer til aktuelle begivenheder

Ved redaktionen

Kunne nogle krige undgås?

Princippet om folkenes selvbestemmelsesret anses for en integreret del af folkeretten. Det har rødder tilbage til den amerikanske uafhængighedserklæring og blev hævdet stærkt af præsident Wilson i forhandlinger om fred efter 1. verdenskrig og førte – blandt andet – til folkeafstemningerne i 1920 om Slesvigs tilhørsforhold, hvor den såkaldte 1. zone stemte sig "hjem" til Danmark. Siden er princippet gentaget i 1945 i FN-pagten og har blandt andet dannet det folkeretlige grundlag for de tidligere koloniers overgang til selvstændighed.

I nyere tid har nationerne været tilbageholdende med at ændre grænser på grundlag af princippet, som f.eks. Spanien ikke finder bør anvendes i Catalonien og Baskerlandet, ligesom Frankrig ikke ønsker det anvendt på Korsika. Et lysende eksempel på, at princippet i vor tid efterleves, er Storbritanniens godkendelse af folkeafstemningen om Skotlands uafhængighed i 2014. At afstemningen så endte med, at flertallet ønskede at forblive i Storbritannien er ikke en underkendelse af princippet – tværtimod.

Det skal også bemærkes, at Storbritannien i 1973 lod afholde en tilsvarende folkeafstemning om Nordirland skule overgå fra Storbritannien til Republikken Irland. Legitimiteten af denne afstemning er dog anfægtet, idet katolikkerne boycottede den (fordi de vidste, at de ville tabe den?). Endelig kan det nævnes, at Danmark anerkender princippet i forhold til Grønland, jf. § 21 i Selvstyreloven.

Princippet er godt, da al historisk erfaring viser, at hvis et folkeslag er tvunget til at bo i en nation med en anden flertalsbefolkning, så følger så godt som altid uro, oprør og krig. NB. Det skal dog bemærkes, at et andet folkeretligt princip sikrer alle landes territoriale integritet, dvs. grænser må ikke ændres ved vold (men kan og bør altså alligevel ændres fredeligt gennem afstemninger).

Krigen i det tidligere Jugoslavien skyldtes i høj grad, at grænserne for de nye stater var trukket forkert. F.eks. boede der serbere i dele af Kroatien, Bosnien-Hercegovina og Kosovo. Måske kunne en masse lidelse være undgået, hvis princippet om selvbestemmelse var blevet forsøgt implementeret. NB. Dette er ikke et forsvar for serbernes (og andres) efterfølgende ugerninger.

Ligeledes ville en folkeafstemning i forbindelse med Ukraines selvstændighed i 1991 sandsynligvis have ført til, at Krim og dele af Lugansk og Donetsk havde stemt for tilhørsforhold til Rusland. Om det kunne have hindret krigen er naturligvis ikke muligt at påvise.

Problemet med folkeretten er ikke, at den er "forkert". Problemet er, at den ikke efterleves og at der intet "politi" er til at gennemtvinge den.

Men derfor kan det alligevel undre, at Danmark ikke i højere grad fører princippet i marken. Det er et godt udgangspunkt for fredsmægling.

Det tyske valg og spærrereglen.

Den tyske spærreregul til forbundsvalg er 5 %. Ved valget her i 2025 kom to partier lige under spærregulgrænsen, nemlig FDP (De frie demokrater, der har været repræsenteret i årtier) med 4,3 % af stemmerne og det nye parti BSW (et nyt parti, kaldet Alliance for fornuft og retfærdighed) med 4,97 % sic! Uden spærreregul ville begge partier have fået ca. 30 mandater i Forbundsvalget – hvilket ville have reduceret de øvrige partiers mandattal med ca. 60. Man kan bestemt heller ikke afvise, at dersom der INGEN spærreregul var, så ville begge partier måske have fået endnu flere stemmer; nemlig dem, som de ikke fik pga. frygt for "stemmespild".

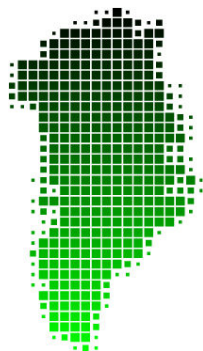
I Danmark er spærreregul 2 %. Et parti, som gentagne gange har "slået sig" på spærreregul (udover Retsforbundet) er Kristeligt Folkeparti (nu Kristendemokraterne). Her kan man heller ikke afvise, at dersom der INGEN SPÆRREREGUL var, så ville partiet måske have fået langt over 2 % af stemmerne – altså "slået" den ikke længere eksisterende spærreregul. Frygten for stemmespild får simpelthen nogle til at stemme på det "næstbedste" parti.

Se i øvrigt Niels Mølgaards tekst side 16

Grønland

Jeg vil ikke købe grønlænderne eller den grønlandske undergrund

Af Werner Elof Sørensen,
pastor emeritus

For man køber og sælger kun slaver, ikke frie mennesker eller folk. Grønlænderne er et frit folk i Rigsfællesskab med færingerne og danskerne. Dette Rigsfællesskab håber jeg, vi fortsat vil have. Det har dybe rødder i fortiden, hvor vore folk er blevet giftet ind i hinanden. Jorden må I ikke sælge, så bliver I slaver af dem, I sælger den til, som Moses sagde til israelitterne.

Så ligesom man ikke sælger mennesker, sælger man heller ikke jord og råstoffer, som det folk, der bor i landet og dets efterkommere, har fået gratis af Gud. Vil nogen bruge disse gaver, skal de betale erstatning til det folk, der bor der og deres efterkommere.

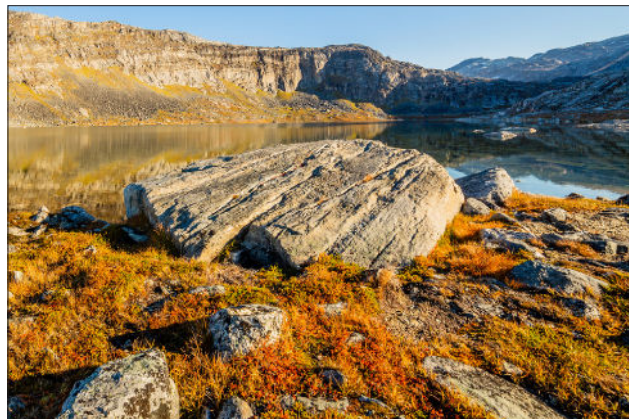
I vor moderne tid kan vi lære af nordmændene, hvordan man gør. De inddrager størstedelen af værdien af deres olie og vandkraft og lægger den i en fond, så fremtidige slægter også får gavn af det, Gud har givet dem gratis. Så hæver den nuværende slægt op til 3% af fonden hvert år. Da fonden har eksisteret i ca. 50 år, er den nu på 12.000 milliarder, så 3% bliver til 360 milliarder, som nordmændene hvert år kan bruge til at sænke skatten på arbejde. Dette gavner de mennesker, der kun har deres arbejds løn og pension at leve af. At lade fonden betale en del af de offentlige udgifter gør, at de brede skuldre bærer de største økonomiske byrder på en enkel og retfærdig måde.

Fordi vi ikke har gjort ligesom nordmændene, samlet værdistigningerne af jord og råstoffer i en fond, kan man visse steder i Danmark tjene ligeså meget på at eje den grund, man har brugsret til, som på at gå arbejde.

Tillykke Norge med at I har haft forudseende politikere, der har husket denne grundregel i politik, at jord og råstoffer skal komme hele folket og dets efterkommere til gode, ikke kun dem der har brugsretten. En tanke der er inspireret af amerikaneren Henry George.

Den norske fond vil sikkert blive endnu større i fremtiden. I øjeblikket ejer den 1,5% af alle verdens aktier.

Hvis grønlænderne laver en sådan fond, hvor ingen ejer jord og råstoffer, hverken regeringer eller driftige forretningsfolk; men hvor dem, der vil benytte jord og råstoffer, skal betale erstatning til folket og dets efterkommere. Så vil det grønlandske folk kunne betale enhver sit i fremtiden og stadig leve som et frit folk i Rigsfællesskabet.

Det tager lidt tid og lidt moralsk styrke, at lave sådan en fond. Men den vil gavne alle grønlændere og deres efterkommere og blive et lysende eksempel for os alle. Jeg håber, det sker, derfor dette åbne brev, som er sendt til:

Landsstyreformand Mute B. Egede
Statsminister Mette Frederiksen
Udenrigsminister Lars Løkke Rasmussen
Vicestatsminister og forsvarsminister, formand for venstre Troels Lund Poulsen
Medlemmer af Grønlandsudvalget i Folketinget
Grønlandske partier og folketingsmedlemmer
Færøske folketingsmedlemmer
Danske partier
Aviser og blade i Grønland, Norge og Danmark

Grønland har en unik chance for at sikre ligeret til jorden og råstofferne

Af *Thor kil Sohn*,
sekretær i Retsforbundet

I forvejen er al Grønlands jord og dermed også de mange råstoffer, der findes, fælles ejendom. Der er ingen privat ejendomsret og anvendelsen administreres af myndighederne.

Men i praksis er det ofte private interesser, som de facto har sat sig på disse værdier og dermed udelukket andre og fællesskabet fra at få adgang og udbytte af disse værdier.

For så vidt angår jord i byer og bygder til privat brug for beboelse og erhverv sker der tildelingen af byggerettigheder – uden nogen form for inddragelse af de økonomiske fordele (især beliggenhedsfordele) som følger med at få sådanne rettigheder tildelt. Og det samme gælder tildelingen til alle andre formål, f.eks. fåreavl osv. Altså – nogle lukkes gratis ind og andre stænges ude fra den fælles jord.

Naturligvis bør Grønland lade sig inspirere af Henry Georges ideer om at inddrage jordrenten til fællesskabets brug. Jordrenten er den løbende fordel, som en bruger, der har vundet i tildelingslotteriet, har af det pågældende areal. En fordel, som han lukker alle andre ude fra. Tænk f.eks. på en restaurant, som ligger på en gunstig position i f.eks. Nuuk. Ud over den normale betaling af løn til det nødvendige personale og for bygninger, køkken osv. tilfalder der ejeren af restauranten en ufortjent fordel, der alene skyldes eneretten til den gunstige placering.

Grønland bør med andre ord indføre grundskyld, dvs. opkræve den løbende økonomiske fordel, der er ved at kunne disponere over beliggenheden/arealet. Når det med det danske navn hedder "skyld", er det et velvalgt udtryk. Det er noget brugeren skylder fællesskabet for at få lov til at "låne/leje" stedet af alle grønlandere. Dels fordi jorden jo er alle grønlanderes, men også fordi den enorme ekstra værdi, der opstår i byområder, ikke skyldes nogen enkelt persons indsats; men er et

resultat af hele samfundets udvikling og investering i infrastruktur, uddannelse, sundhed, politi osv.

Også adgangen til naturens råstoffer bør ske mod betaling af "resursskyld". Så vidt jeg kan se på den nugældende råstoflov, som Landstinget har vedtaget og som administreres af Selvstyret, er dette næppe tilstrækkeligt sikret gennem loven – som især sigter på, at udnyttelsen sker forsvarligt mht. miljø, sikkerhed osv. (herunder forbud mod indvinding af uran) samt procedure vedr. efterforskning og udnyttelse.

Når der gives en tilladelse til "overgang fra efterforskning til udnyttelse" skal der ske beskatning efter grønlandske regler. Det er her, der er et springende punkt.

Hvis der er tale om beskatning af f.eks. overskuddet, så er der jo mange måder for store internationale selskaber at snyde på, f.eks. at sælge til datterselskaber i "skattely" og få hovedfortjenesten anbragt der. Det er noget, som er et uløseligt problem for selv meget resurssætte myndigheder, f.eks. EU. Man bør i stedet indføre resursskyld – f.eks. betaling pr. ton, prissat efter råstoffets værdi og tilgængelighed eller evt. højeste bud. Det kan de ikke løbe fra og så kan de jo i øvrigt føre deres regnskaber som de vil.

Jeg vil mene, at Norges tidligere finansminister Trygve Slagsvold Vedum fra Senterpartiet (han er georgist) vil kunne være en værdifuld rådgiver for Grønland. Han har i al fald praktisk erfaring med resursskyld, som er implementeret i Norge på mange områder, bl.a. olie, vandkraft mm. Også fiskeriområdet er interessant i forbindelse med opkrævning af resursskyld hos dem, som får en slags eneret (f.eks. kvoter) til fiskene i havet, inden de er fanget.

Grønland – du har en enestående chance for at sikre ligeretten til jorden og dens natur- og samfundsskabte resurser. Simplethen ved at opkræve grundskyld og resurserenten hos dem, man giver adgang hertil. Og som en positiv bivirkning kan man nedsætte skatten på ærligt arbejde.

Den defekte lovmaskine

*Anmeldelse af Morten Jarlbæk Pedersens bog
v/ redaktionen*

Morten Jarlbæk Pedersen er cand.scient.pol., ph.d. og arbejder med rådgivning af virksomheder. Han er derudover skribent, bl.a. til årsskriftet Critique – et skrift med borgerlig/konservativ ide debat.

I denne bog er synspunktet dog bredere og mere alment, nemlig om politisk handling i form af lovgivning. Lovgivning, som sker i større og større hast og i voksende kvantitet. Og bliver af ringere og ringere kvalitet, hvilket forfatteren mener er et af vort folkestyres allerstørste udfordringer. Også pga. de utilsigtede bivirkninger og skandaler.

Dette grundsynspunkt ligger i tråd med ikke bare Retsforbundets holdning; men også med mange, mange andres erfaringer.

Forfatterens grundtese er, at gode lovregler ikke må være i konflikt med andre love, skal være til at forstå og passe til virkeligheden. Der opstilles så en række forhold, som modvirker, at det gives gode lovregler, f.eks. at politik foregår i medierne, folketingsmedlemmernes arbejdsforhold/stressniveau, at Grundloven udvandes (f.eks. er der en mængde regler, der kompromitterer boligens ukrænkelighed) og at embedsværket ikke virker som bremse for dårlig lovgivning, da det kan være karriere-skadeligt. Og desuden, at vi tror, at alle problemer kan fikses med love og ikke mindst efterfølgende kontrol og indberetninger af alt mellem himmel og jord, at konsekvenserne ikke gennemtænkes og at "indsparke fra virkeligheden" ignoreres.

Lovmængden er også enorm – ingen kan efterhånden gennemskue det hele. Folketinget laver ca. 200 nye love hvert år, der følges op med endnu flere uddybende bekendtgørelser og cirkulærer. Antallet af ord i love og regler er i de sidste mange år (siden 1989) steget med ca. 386.000 ord om året. Hvortil kommer et ukendt "tilskud" af EU-direktiver mv.

Forfatteren anviser en række løsningsforslag, f.eks. at politikerne skal forlange af medierne, at alt ikke skal udtrykkes i "one-liners", at folketingsmedlemmernes arbejdsmiljø skal forbedres, at partier udenfor regeringen får tildelt embedsmænd for at matche regeringen, mere åbenhed og lydhørhed mm. De fleste vil sikkert stort set være enige med Morten Jarlbæk Pedersen.

Imidlertid vil vi – fra et retsstatsynspunkt – indvende, at der skal graves et spadestik dybere for at finde den egentlige årsag til, at lovgivningen bliver, som den bliver, nemlig i bedste fald symptombehandling og i værste fald kvaksalveri. Det skyldes især, at hele samfundsbygningen står på et skævt og forvredet fundament, hvilket naturligvis fører til, at bygningen også bliver skæv og skrøbelig. Nemlig det skæve fundament, at fordelingen af produktionsresultatet er uretfærdig og vel i grunden efterhånden helt "omvendt" – de, der gør nytte, er fattige og de, der er smarte, er rige.

Kun ved at anerkende fællesretten til de natur- og samfundsskabte resurser og individuel-retten til arbejdets frugter og betalingen for at stille produktionsmidlerne til rådighed får man en retfærdig fordeling af produktionen. Endda indbygget i systemet, så den sker "automatisk". Og det mindsker behovet for hele tiden at skrue på samfundsmaskineriets haner og kontakter for at lindre social nød, skævheder, utilsigtede hændelser, spild af realværdier osv. osv.

PS. Ganske vist er fundamentet på nogen områder forbedret i de sidste par århundreder, f.eks. har vi afskaffet slaveri, fået lige valgret og frihedsrettigheder mv. Men så længe der er uretfærdig økonomisk ulighed, kan selv et gode som demokrati føre til, at vi forføres af ugenomtænkt populisme og at pengemagten får for stor indflydelse på politik.

Morten Jarlbæk Pedersen:
Den defekte lovmaskine.
Forlag: Munch & Lorenzen.

Landet som ble for rikt

Anmeldelse af Martin Bech Holtes bog

(Kagge Forlag AS, 2025, Norge)

v/ Per Møller Andersen, medlem af Retsforbundet.

Bogen udkom i januar 2025 og er ifølge Weekendavisen, 14. februar trykt i 46.000 eksemplarer. Jeg har købt mit eksemplar i Norge; den kan ikke skaffes i Danmark, hverken hos Saxo eller Amazon.

Måske har I, som jeg, undret jer over dette rige land, verdens rigeste demokrati, som, på trods af de mange penge, fortsat lider under dårlige sociale forhold for de mest udsatte.

Jeg har tænkt, at det skyldes, at olieformuen er i 'udenlandske penge', som jo ikke kan bruges i Norge, og desuden at socialisering af jordrenten i Nordsøen fører til privatisering af samme på land, hvor jorden jo er privatejet. Det sidste nævnes kun – men har ingen plads i modellen.

Bogen er i 3 dele.

Del 1. En kronglete vei mot et økonomisk mirakel..

Del 2: Mirakelet glipper og

Del 3: Veien tilbake til suksessoppskriften.

I 2013 var Norge på toppen av verden, skriver Holte i Indledningen. Efter 2 tiår med stærk økonomisk fremgang var Norges fastland, uden indtægterne fra olie og gas, blevet rigere end USA. Et økonomisk mirakel. Men så begyndte det at vende, og 10 år senere har kommunerne økonomiske problemer, produktivitetsvæksten er forsvundet, en valuta i frit fald og den norske kapital, som ligger til grund for private arbejdspladser, forsvinder ud af landet.

Norge, bortset fra Staten, er kapitalfattigt, og afhængig af en netto kapitaltilførsel fra udlandet på flere hundrede mia. kroner. Der er ikke eksportindtægter til at finansiere Norges investeringsbehov – udenom olien – og dette må så skaffes ved lån eller i form af udenlandsk ejerskab til virksomheder. Pengene i Oliefonden 'investeres' i udlandet; således mener man bedst at tilgodese fremtids-Norge.

Der gives en god beskrivelse af, hvordan fastlands Norge blev rigt, ved innovation i diverse brancher og godt entreprenørskab. Men den offentlige sektor sandede til og midler fra Oliefonden – 400 mia./år – bruges hovedsageligt til særinteresser og ineffektiv drift. Og i 10 år ingen indtægtsfremgang for nordmænd.

Holte beskriver også hvordan Sverige, efter deres økonomiske tilbagegang i 90-erne fik vendt udviklingen og i sidste afsnit forsøger han med en opskrift for Norge. Han nævner Henry George som idegrundlag for socialisering af jordrente i kraftudbygningen/vand og vind, olie/gas forekomsterne og senest fiskeopdræt. Og han beskriver hvordan staten, som mangler penge, driver rovdrift på investorerne her.

Men her et par citater – lettere modificeret:

“Ved udgangen af 2023 modsvarede oliefonden 4 årsindtægter for norsk fastland. Det er meget, men ingenting i det lange løb, og den har kun betydning, hvis nordmænd er fattige og international købekraft svækkes.” P 280. Måske er det det samme, som jeg siger: De udenlandske olie-penge kan ikke bruges så længe Norge selv tjener til deres behov.

Det tyder dog ikke på at Holte har stor forståelse af georgismen:

“Oliefondets regler tillader i dag et forbrug som modsvarer kr. 80.000,- per nordmand per år. I stedet for at politikerne bruger disse penge kunne de overføres direkte til borgerne. Frem til myndighedsalderen (18 år) forvaltes disse penge af Norges Bank; med renter etc. vil dette medføre en udbetaling på kr. 2,5 mio. på 18 årsdagen. *Ingen 18-årige vil derfor være afhængige af bemidlede forældre for at få sig et sted at bo.*” P 286 (min fremhævelse.) Hvordan kan økonomer tænke således?

Og så alligevel?

“Den store ulempe er, at pengene ikke bruges til stort andet end at afklare ejendomsretten og kan have negative bivirkninger. ... En del af indtægterne vil hurtigt ende op som værdioverføring til eksisterende ejere af fast ejendom.” P 287. Hvorfor løser han så ikke det problem?

Bogen kan anbefales og er let læst. Og den er også relevant som modvægt til vores ros til de norske politikere og deres georgistiske tanker.

Måske kan den danne basis for en diskussion på vores samtalemøder?

Om jordrente og beskatning

Af Uffe Madsen, medlem af Retsforbundet

Hvad er jordrente?

Jordrenten har eksisteret i alle de tusinder af år, som mennesket har udnyttet naturens ressourcer. Den samfundsøkonomiske betydning af jordrenten er steget siden mennesket begyndte at lægge beslag på bestemte jordparceller – jordmonopolet.

Beskatningen af jordrenten kan bedst ses som en afgift for retten til at have et monopol over en given parcel. Monopolet er OK, blot du betaler det, du skylder for denne ret – en betaling, der nulstiller de arbejdsfrie fortjenester ved jordmonopolet.

Der er tre basale produktionsfaktorer i enhver økonomi: Jord, Arbejde og Kapital.

- Med Jord menes ikke den vi graver op når vi planter en stau. Jord er det vi bygger på og de ressourcer som Jorden/planeten stiller til rådighed for os.
- Arbejde er den arbejdsindsats, der lægges i at skabe en virksomheds udbytte, lige fra den øverste chef til rengøringspersonalet.
- Kapital er værdier, der investeres i en virksomheds produktion eller i at skabe et forbrug.
- Det betyder også at udbyttet fra en given produktion inddeles i tre naturlige dele:
 - Løn for at stille jorden til rådighed – også kaldet jordrente. Det er jordejeren, der stiller jorden til rådighed og jordrenten tilfalder i første omgang ejeren – men den bør tilfalde samfundet.
 - Jordrenten ses som en værdistigning af jordens handelsværdi efterhånden som samfundet udvikler sig.
 - Løn for arbejde – også kaldet arbejdsrente
 - Løn for at stille investeringskapitalen til rådighed – også kaldet kapitalrente.

Jordrentens betydning for samfundsøkonomien blev første gang blotlagt af økonomen Henry George og kaldes det generaliserede Henry George princip. Det handler om, at skat bør lægges på jordens værdistigning, den såkaldte jordrente, dels fordi

den er samfundsskabt, dels fordi jordens værdi som produktionsfaktor ikke mindskes ved beskatning. Man siger at jordens værdi er uelastisk i forhold til beskatning. I kontrast hertil vil skat på arbejde eller investering altid mindske og dermed hæmme økonomisk aktivitet.

Denne skat på jord skal erstatte alle andre former for beskatning.

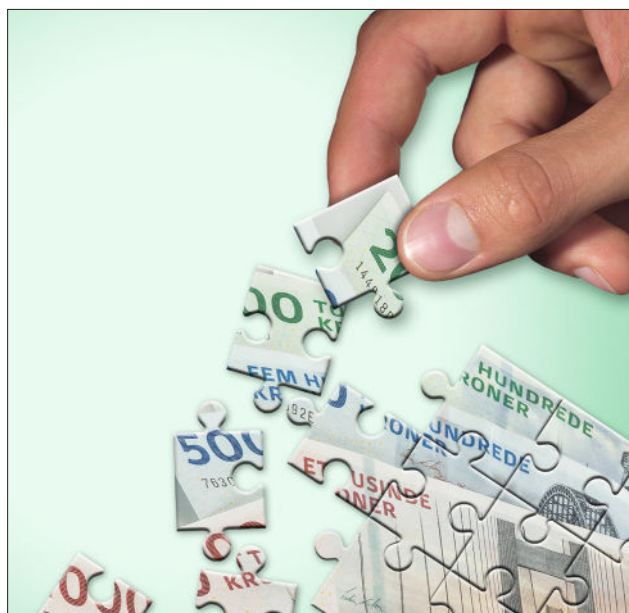
Jordrente opstår som et resultat af, at betingelserne for økonomisk aktivitet forbedres, efterhånden som samfundets infrastruktur udvikles og udvides.

Det betyder, at en jordparcel tæt på veludviklet infrastruktur får forøget sin værdi på handelsmarkedet hurtigere end en parcel, der ligger længere væk. Denne jordværdiforøgelse skyldes ikke ejeren af parcellen, men at betingelserne for økonomisk aktivitet gradvist forbedres ved en samlet indsats af alle samfundets medlemmer.

Men hvor er jordrenten?

Den står ikke på min lønseddel?

Den er der – på lønsedlen altså, og på bankkontoen. Men den er skjult på mange måder. For nogen viser den sig som bedre muligheder for at få en højere løn for ét arbejde som i en anden egn giver mindre i lønafkast, fordi den samme type af virksomhed i én egn kan få et højere afkast for det samme arbejde og investerede kapital, end i en anden egn af landet.

Eller det er muligheden for at sælge sin ejendom – inklusive jord – med en større fortjeneste i ét område, fordi jordværdien her udvikler sig hurtigere end i en anden egn af landet. For nogen er det en bedre mulighed for at tage lån i sin ejendoms friværdi, der er højere i den egn, end i en anden, selvom den mængde kapital og arbejdsindsats, der blev investeret i at bygge huset, er den samme de to steder.

“At bo” er også en økonomisk aktivitet. Ejendomme handles - det er en af de vigtigste økonomiske aktiviteter. Men der er flere der betyder noget: adgang til indkøb, børnepasning, uddannelse og arbejde osv. er bedre i nogle egne end i andre.

Hvorfor er jordrentebeskatning det centrale virkemiddel?

Velfærd og social retfærdighed:

Den manglende beskatning af jordrenten medfører at jordrenten “flyver” frit rundt i markedsøkonomien, og bliver indfanget af privates og virksomheders jord- og kapitalpekulation, renter på lån osv. Der opnås med andre ord profitter uden produktion eller anden værdiskabelse. Det trækker økonomien skævt.

Det er årsagen til at de to private beskatningsmaskiner kan generere et så enormt udbytte. Det er årsagen til alle de store formueophobninger – at den rigeste 1 procent sidder på en fjerdedel af den samlede formue, og at finansinstitutioner har ophobet enorme formuer.

Ved at sikre at staten indkasserer jordrenten og anvender den til alle sine udgifter i stedet for indkomstbeskatning, sikres at alle mennesker får værdien af deres eget arbejde fuldt ud. Hvis der er overskud af jordrentens provenu, skal den fordeles som en borgerløn – den personlige andel af de samfundsskabte værdier.

Der er næppe et princip, der bekæmper social ulighed mere effektivt end netop jordrentebeskatning. Behovet for offentlige udgifter vil falde, og lønninger skal ikke længere omfatte den indkomstskat personen skal betale. At opretholde et tilpas niveau for velfærd bliver billigere.

Økonomisk demokrati:

Penge er magt. Formuer og indtægt er meget skævt fordelt, takket være det faktum, at arbejdsfrie tjenester har trukket økonomien skæv. 1% ejer 40% af den samlede formue. Jordrentebeskatning vil undergrave denne skævhed, og dermed fordele samfundets fælles værdier ligeligt. Magten bliver mere ligeligt fordelt

Miljø og klima:

Profitmaksimering og store formuer er de vigtigste årsager til det opskruede ressourceforbrug, der medfører forurening og klimabelastning. Der er ikke noget galt med at ville tjene og forbruge penge. ***Men jordrentens forsvinden fra markedsøkonomien vil bidrage til, at omfanget begrænses, og fordeles mere ligeligt.***

Vi skal have ændret forudsætningerne for økonomisk aktivitet, så virksomheder og forbrugere af sig selv foretager de fornuftige valg. Jordrenten er selvfølgelig langt fra det eneste nødvendige virkemiddel. Også lovgivning og miljøafgifter er nødvendige, ikke mindst en CO2-afgift på hvert enkelt ton produceret og importeret fossilt kulstof.

Men ekstra beskatning i form af afgifter skal blot være et middel til at få styr på miljøbelastninger, der undergraver planetens levevilkår. Når en miljøbelastning er elimineret, skal afgiften også være elimineret.

Omlægningen fra indkomstbeskatning til jordrentebeskatning skal ske gradvist, f.eks. over 20 år.

Jordrentebeskatning tilfredsstillende både venstrefløjens ønske om en retfærdig fordeling af samfundets rigdomme, og borgerlige politikere ønske om at formindske beskatning af økonomisk aktivitet.

Blot kan det undre, at politikere fra begge fløje har ignoreret jordrentebeskatningens åbenlyse kvaliteter i deres jagt på genvalg.

Frihandel eller toldtariffer (beskyttelse)

Af Thorkil Sohn

Indledning - et paradoks

Jeg tror, de fleste umiddelbart ved, hvad hovedbetydningen af de to udtryk i overskriften er, så det vil jeg tillade mig at gå ud fra.

Hvad er det bedste, ikke mindst for de arbejdende mennesker? Spørgsmålet har i umindelige tider delt vandene. Og er nu igen højaktuelt med Trumps forsøg på at gøre "America Great Again" ved at beskytte landet mod det, som han betragter som unfair handel og konkurrence fra andre lande.

I historiens løb har også de, der tenderer mod socialistiske synspunkter, ofte været skeptiske overfor frihandel, som de betragter som en slags "social dumping", der ødelægger vores arbejdspladser, fordi lande med lavere løn vil overtage dem og dermed presse de løn- og arbejdsvilkår, som fagbevægelsen gennem årtier har opnået.

Mange på venstrefløjten betragter i høj grad frihandel som en liberalistisk eller kapitalistisk indretning, som kun gavner "kapitalen". Dette synspunkt har i nogen grad erfaringen med sig. Tag for eksempel vore dages "globalisering" (som jo i høj grad har fællestræk med frihandel). Den er nemlig ikke kommet den almindelige lønmodtager særligt til gode; men har mest gavnnet billionærer og megastore firmaer, som opererer på tværs af landegrænser og ofte har større omsætning end mange mindre nationer.

Vi står derfor overfor et paradoks. For det er indlysende, at frihandel øger verdens samlede velstand, derved at produktionen sker, hvor den har de bedste betingelser og kan foregå mest fordelagtigt. Derved nyttiggøres de naturlige og menneskelige resurser bedst muligt og den samlede mængde af realvelstand øges.

Ligesom den frie konkurrence fremmer innovation og opfindelser, der kan understøtte produktionen. Ikke blot produktionen af "ting", som f.eks. mad, huse, biler, energi, bøger osv.; men i høj grad også produktionen af immaterielle ting som f.eks. opfindelser, forbedret lægevidenskab osv. Forudsat at man også i begrebet frihandel inkluderer, at disse ting ikke hindres i at kunne anvendes frit og ikke beskyttes af f.eks. urimelige enerettigheder, patenter mv. Endelig er frihandel

fredsskabende (man slås ikke med sine kunder) – hvorimod toldtariffer er en slags krig.

Vi kigger kritisk på tariffer o.lign. beskyttelsestiltag

Beskyttelsestanken har sit udspring i en naturlig menneskelig impuls, nemlig at man kerer sig om sig selv, sine nærmeste og sine landsmænd. I sig selv en tiltalende tanke, som er nødvendig for at vi kan opretholde tilværelsen. Tanken er jo også baggrunden for, at vi ønsker et politi og en øvrighed, som skal beskytte os mod onde kræfter.

Men netop derfor er det ikke al beskyttelse, som er gavnlig. Det er kun beskyttelse mod ondskab, som er gavnlig. Hvis beskyttelse hindrer det gode, er den skadelig. Det er derfor, vi i hovedsagen er enige om, at vi nok må hindre vold, som vil tvinge os til at gøre det, vi ikke vil. Men vi må ikke hindre det frie ord, selv om det måske kan overbevise os om frivilligt at gøre det, som vi tidligere har ment var tosset.

Handel og udveksling af ideer er et lignende gode, som sker frivilligt og er til gavn.

Forsøg på beskyttelse mod frihandel er som regel båret af uvidenhed eller egoisme, men kan også være nærret af tilsyneladende legitime egeninteresser.

Tag for eksempel "maskinstormere", altså dem, som (ofte med rette) frygter for, at et fremskridt vil ødelægge deres nuværende arbejde. Derfor smadrede vævere og spindere de første automatvæve og spindemaskiner. Lignende situationer kan nemt tænkes at opstå, når f.eks. chauffører, kontorfolk og mange andre ser deres jobs forsvinde på grund af kunstig intelligens.

Men jeg tror alligevel, enhver kan se, at dersom denne tankegang havde sejret, så ville vi jo endnu gå rundt og høste med le og segl. Det ville ganske vist have sikret tusindvis af jobs, men også skabt et samfund, som forbliver på et fattigt stade.

Eller vi kan kigge på et eksempel på, hvordan det vil gå, hvis vi ubetinget hylder den tankegang at indføre tariffer på alt det, der kan skade vores arbejdspladser. Hvis der f.eks. i udlandet blev opfundet en pille, som kunne kurere kræft, ville argumentet jo føre til, at vi måtte lægge en kæmpetold på den, da den ellers ville ødelægge en masse arbejdspladser for læger, sygeplejersker osv. i hospitalsbranchen.

I virkeligheden er det en uting at lovgive mod det, som er en naturlig ting for alle mennesker. Og det er en naturlig ting at handle. Derfor ser de fleste det heller ikke som en forbrydelse at smugle nogle toldbelagte varer igennem grænsekontrollen – selv dem, som er tilhængere af beskyttelse. Der er, fordi man har gjort noget naturligt til en kunstig forbrydelse.

OK – lad os så se på et par eksempler mere, som ofte føres frem til støtte for tariffen.

Det bedste argument for tariffen er beskyttelse af egen produktion og dermed egne arbejdspladser. Det er f.eks. rationalet for Trumps tariffen på stål og aluminium. Det skal ikke blot beskytte USA's egen produktion ved at hindre indførsel; men ligefrem øge den, så der skabes tusindvis af nye jobs.

Det rejser imidlertid flere spørgsmål. Hvorfor skal den beskyttelse præcis lægges som en toldmur om USA. Kunne staten New York ikke med samme argumenter kræve, at deres bogtrykkere bør beskyttes mod indførsel af tryksager fra andre stater, så disse arbejdspladser ikke forsvinder. NB. Bemærk, at man altid kræver tariffen på indførsel, næsten aldrig på udførsel (vist kun i nødsituationer, hvor varemangel truer).

Vi vil nu tage det sidste eksempel og overføre til danske forhold for at få en i virkeligheden universel forståelse for, hvordan beskyttelse virker.

Købmændene på Mors ønsker beskyttelse mod, at morsingboerne køber varer i det øvrige Danmark og får overbevist regeringen om, at det er nødvendigt for at beskytte arbejdspladser i et såkaldt udkantsområde. Der oprettes derfor kontrolposter ved alle færger og broer for at opkræve en told på 50% af alle indkøbsposer udefra, som bringes til Mors. Hvad vil resultatet blive? Købmændene på Mors sætter priserne op med ca. 40%, så der stadig er en lille fordel ved at handle lokalt.

Al unødvendigt besøg udefra, turisme osv. dykker kraftigt. Der bliver næppe mange nye arbejdspladser, om overhovedet nogen. Og alle på Mors får deres dagligvarebudget forøget. Hvem får gevinsten? Ja, det er ikke svært at gætte – købmændene. Og de vil endda snart blive "dovne" og begrænse varesortimentet og servicen, for der er jo ingen stor konkurrence udefra.

Og gæt til sidst, hvem der vil kæmpe med næb og klør for, at beskyttelsen skal bevares for evigt. Og naturligvis i kraftige vendinger påstå, at en ophævelse af tolden vil ødelægge hundreder af arbejdspladser på Mors. Og tro mig; dem, der ikke formår at tænke selvstændigt, vil frygte, at købmændene har ret og kæmpe indædt for,

at deres "beskyttelse" ikke tages fra dem – de har fået lænkehundens natur.

NB. For ikke at blive beskyldt for at "krænke" morsingboerne er det vigtigt at forstå, at sådan virker al toldbeskyttelse på befolkningerne og tankegangene overalt, i Danmark, i EU, i USA, i Canada, i Mexico osv.

Til slut i dette afsnit er par enkle tanke-eksempler på, at frihandel – trods alle indvendinger - er til nytte og gavn. I det vi bør huske på, at hvad der gælder i sådanne simple tilfælde, i virkeligheden også gælder generelt.

Hvis Robinson Crusoe og Fredag på deres øde ø var blevet opdaget af et skib fra omverden, ville de blive glade. Ikke fordi de nødvendigvis ville væk fra øen – lad os tænke, at de var blevet glade for deres hjem. Men fordi de nu FRIT kunne handle sig til de ting, som de manglede, med de varer, de havde. F.eks. kokosnødder og frisk vand, som skibet manglede. Tænk sig da om en af sømændene var tilhænger af "beskyttelse" og havde sagt til dem: "Pas nu på, hvis I handler, for så risikerer I, at jeres arbejdspladser forsvinder. I kan f.eks. risikere at købe en robåd og dermed miste alle de timers arbejde, der ligger i at udhule en træstamme til en kano".

Og hvis en indianerstamme, der kun kendte til bue og pil, havde mødt en udefrakommende, som ville sælge dem geværer. Mon de så ikke gladelig på stedet ville give massevis af kostbare skind for hvert gevær. Og være tilfredse med den gode handel, selv om skindene måske var mere værd i handelsmandens land end 100 geværer – så han ville også være tilfreds. Ville indianerne da være snydt? Nej, ikke hvis der ikke var tvang eller list med i spillet. Og snart ville rygter om den gode pris bringe nye handelsmænd til stammen men massevis af geværer, og prisen ville hurtigt justere sig til en rimelig jævnhøjde. Dels fordi udbuddet af geværer blev større; men også fordi indianerne nu – med det nye våben – kunne skaffe sig mange flere skind med betydelig mindre anstrengelse. Alle vil have gavn af handlen. Og verdens samlede velstand i form af skind ville være øget.

NB. Vi ser her bort fra de naturmæssige konsekvenser, det er en anden sag, som må klares ved anden lovgivning.

Det er simpelthen i strid med den menneskelige natur, hvis man vil hindre frie mennesker i at handle og udveksle ideer med hinanden. Og grundlæggende absurd at mene, at det "tager arbejdet fra os".

Det er i den forbindelse værd at nævne, at de såkaldte udviklingslande i stigende grad ønsker frihandel i stedet for u-landsstøtte.

Simpelthen fordi de rige lande gennem toldtariffer og udnyttelse af fattigdommen til at få fingre i kostbare råstoffer til underpris som regel stjæler mere end de giver.

Hvorfor er frihandel det rigtige - når det nu ikke dur?

Frihandel har vist sig at have den store svaghed, at det ikke afgørende løfter lønnen for arbejde; men kommer de i forvejen rige til gode.

Og det er det paradoks, som vi bør søge en løsning på. Også fordi vi har set, at beskyttelse – som socialister af ovennævnte grund hælder til – heller ikke virker. Tværtimod. Socialister føler, at frihandel, f.eks. for Danmark, vil "stjæle" især lavtløns-arbejdspladser fra os ved at flytte arbejde til lande, hvor timelønnen er ganske få kroner i timen. Og den slags udnyttelse kan de jo så samtidigt passende tage afstand fra – uden dog at nævne, at selv en lav løn i fattige lande er bedre end ingen løn.

Når Trump er "enig" med socialisterne, kan det skyldes, at han har indset, at det "virker" efter hans ønsker; nemlig at det er de rige, der scorer gevinsten.

Først må vi gøre op med en tanke, som vi umiddelbart finder ønskelig, ja ligefrem nødvendig. Nemlig den tanke, at vi anser arbejde for livsnødvendigt og at al slags arbejde derfor er godt. Det kommer sig naturligvis af, at det er den eneste mulighed for de allerfleste mennesker for overhovedet at skaffe til dagen og vejen – for at overleve.

Ganske vist har den tekniske udvikling øget produktionen, så mange af de varer, som nutidens lønmodtagere kan erhverve sig, ville være ikke-eksisterende for vore bedsteforældre. Og i nogle få lande har fagforbunds og arbejdsgiveres fælles aftaler sammen med politiske bestemt overførsel af velstand via skatterne, løftet arbejdslønnen ud over eksistensminimum. Men stadig er det ikke frihandlen, der har hjulpet væsentligt.

Tankegangen om at arbejde er livsnødvendigt, holder derfor stand. Arbejdet er ikke frit – det er en nådessaq. Det ligger indlejret i selve vort sprog: Arbejdsgiver. De fleste tror, at det er "kapitalen" som er arbejdets modstander. Selv om produktionsmidlerne (f.eks. en sav eller en maskinfabrik) jo i virkeligheden er (opsparat) arbejde. Som om arbejdsgiveren ikke var ligeså afhængig af arbejderne som omvendt. "Arbejds-tiggertankegangen er så udbredt, at vi anser al slags arbejde for godt. Uanset om det så er det ekstra arbejde, som man får i

et hotelkøkken, fordi der skal ryddes op, efter at 1000 tallerkner er faldet på gulvet eller de arbejdspladser, der skabes, når en orkan har ødelagt den halve by eller en krig skaber gode tider. Eller når unødigt bureaukrati eller uheldig lovgivning skaber jobs i centraladministrationen og i øvrigt også i virksomhederne og hos advokater, revisorer, bankfolk og i domstolene.

"Fejlen" ved frihandel ligger ikke i selve ideen om frihandel. Den er indlysende rigtigt. Fejlen ligger i, at den realværdivækst, der kommer af frihandel, ikke kommer arbejdet til gode. Fordelingen af velstanden, af produktionen er skæv. Så gevinsten havner hos de forkerte – dem, der har magten og monopolerne. Og ikke hos dem, der udfører arbejdet og stiller produktionsmidlerne til rådighed.

For at forstå det, kan vi vende tilbage til eksemplet med Robinson Crusoe og Fredag. Vi "glemte" nemlig lige en lille detalje. Fredag er Robinsons slave. Dvs. den fordel, som Robinson får af frihandlen med de fremmede skibe, behøver han ikke lade gå videre til Fredag – uden som en nådessaq. Han må stadig arbejde for den løn, Robinson fastsætter. Og når Robinson har overladt sin ø til sine efterkommerne, vil de naturligvis, som øens ejere, kunne kræve, hvad de ville, af dem, som kom til øen uden dette ejerskab – så længe man ville tåle dette system.

Toldtariffers afskaffelse vil betyde, at en af de tyve, der stjæler fra arbejdet, bliver jaget bort. Men det hjælper jo ikke stort, hvis der er andre tyve, der stjæler arbejdets frugter. F.eks. store skatter og afgifter på arbejde og produktion, der endda tit opkræves vilkårlig eller anvendes forkert af staten, unødigt bureaukrati, betaling af forrige generationers statsgæld osv. osv. Men selv hvis disse tyve fjernes, ville det intet gavne, hvis der var en sidste røver tilbage, som stjal alt det,

der kunne tages. Og den røver er ejeren af de natur- og samfundsskabte jordværdier, råstoffer og indehaveren af alle andre monopoler (bortset fra visse patenter mv., som – udstedt på den rette måde – er rimelige).

Værdien af ting er en bytteværdi. Frihandel er varebytte. Og den relative værdi, tingene har, har en tendens til at falde, eftersom opfindelser, samvirke, samfundets udvikling, arbejdsdeling, teknik osv. formindsker den arbejdsmængde, der er nødvendig. Men værdien af de natur- og samfundsskabte værdier og monopoler er en tilegnelsesværdi, som virker som en ultimativ tarif på al arbejde og alle produktionsmidler. En tarif, som vokser og vokser, eftersom opfindelser, samvirke, samfundets udvikling, arbejdsdeling, teknik osv. forbedres. Altså af præcis de samme årsager, som får den nødvendige arbejdsmængde til at falde.

Denne sidste røver – den ultimative tarifrøver – tager altså mere og mere, mens arbejdet betyder mindre og mindre.

Hvad er så kuren?

Ja, som hvis demokratiet fungerer dårligt, så er kuren mere demokrati, siger man.

Og når frihandel fungerer dårligt, er kuren mere frihandel. Den handelsmæssige frihandel uden told er højst kun en halv frihandel. Og som sådan utilstrækkelig og med uheldige bivirkninger.

Den sande frihandel indtræder, når vi får den sidste tarifrøver fjernet. Den sidste told, som lægges på alt arbejde.

Den tilegnelsesværdi, som følger med ejerskab af jorden og dens værdier og alle andre private urimelige monopoler. De må gøres til fælles ejendom. Det er det samme som at gøre ejerskabet fælles – uden at man behøver at ændre på den private brugsret til jorden, råstofferne, eneretterne osv. Brugere skal blot betale deres regning (skyld, derfor udtrykkene grundskyld og resursskyld) til fællesskabet for den fordel, de får ved at få denne eneret til hver sin del af fællesejendommen.

Nogle bemærkninger vedrørende nærliggende indvendinger om frihandel

Frihandel er ikke absolut.

Ethvert land kan naturligvis underlægge frihandlen begrænsninger af hensyn til sundhed, moral, skadevirkninger osv. F.eks. forbyde handel med narko, stille bestemte krav til fødevarer, el-artikler, køretøjer osv. osv.

Det må blot gælde, at dette sker uden forskelsbehandling mellem egenproduktion og fremmed produktion.

I tilfælde af militært angreb på landet og andre alvorlige fjendtligheder kan det naturligt komme på tale at stoppe samhandlen med fjenden.

Frihandel bør også omfatte fri udveksling af ideer, kultur, skrifter osv.

Desuden vil det være en fordel for ethvert land at erklære ensidig frihandel. Også overfor lande, som pålægger os tariffer – fremfor at svare igen med samme mønt. Af lignende årsager vil det være en fordel for Danmark at melde sig ud af EU, som er en toldunion i ”krig” med USA. (NB. Hvis man kun ser på handel – det skal afvejes mod evt. andre fordele ved medlemskabet).

Frihandel er grundlæggende varebytte; men af praktiske grunde afregnes i valuta. Devaluering eller opskrivning af valutaer kan derfor virke som ”tariffer”, ligesom udnyttelse af en stærk stilling på valutaområdet (f.eks. dollardominans) kan forstyrre frihandlen. En markedsbestemt valutakurs er en katalysator for ægte frihandel.

At frihandel også skal omfatte retten til at mennesker kan flytte frit over grænserne og at fremmed kapital kunne anvendes frit i eget land, er ikke nødvendigt, for at frihandel kan fungere. Det er ensartet lovgivning heller ikke (selv om EU vistnok mener, at ”harmonisering” er absolut nødvendig). Et land, som f.eks. forbeholder sig, at landbrug og sommerhuse ikke må ejes af fremmede, kan godt have frihandel. Ligesom et enevældigt kongedømme kan have frihandel med et demokrati.

I denne artikel argumenteres – på traditionel vis – for, at ”frihandel øger den samlede velstand”. Det kan skabe betænkeligheder, for er materiel vækst det samme som ”lykke”? Og er evig vækst ikke det samme som ødelæggelse af naturen? Derfor bemærkes, at man ligeså godt kan sige om frihandel ”at fremskaffelse af de nødvendige goder kan ske ved mindre arbejde”. Dvs. at vi i stedet for at få flere ting, kan få mere fritid. Desuden vil ”resursskyld” bevirke, at genbrug betaler sig bedre, ligesom en implementering af vore tanker hindrer en masse spild – se herom artikler om ”Negativisme” i ”Ret og Frihed” nr. 21 og 23.

Gamle tekster, som sikkert har «skabt» mange retsstatsfolk

Første del af "Arbejdets Kår" af Henry George

Arbejdets kår blev udgivet i 1891 som et åbent brev til Pave Leo XIII, som havde udgivet et hyrdebrev om "arbejderspørgsmålet", hvor paven især angriber Henry Georges lære om alle menneskers lige ret til jorden.

I "Arbejdets Kår" – som er en bog, i formen udformet som et åbent brev til paven – forsøger Henry George at gendrive pavens argumentation.

Her gengives indledningen, stilet til paven. Og derefter begyndelsen af bogens 1. kapital. Sproget er præget af anledningen.

Ateister og agnostikere kan muligvis blive fornærmede over, at Henry George beskriver jorden som skabt af Gud? Det er naturligvis, fordi brevet er stilet til paven. Og fordi George selv var kristen - dog uden at tilslutte sig en bestemt kirkeretning. Falder ordet "Gud" dig for brystet, kan det blot ombyttes med "Naturen".

Til pave Leo XIII.

Deres Hellighed.

Jeg har omhyggeligt gennemlæst den rundskrivelse om arbejderspørgsmålet, som De gennem Deres kirkefyrster, ærkebiskopper og biskopper har udsendt til kristenheden.

Da dens skarpest udtalte fordømmelse er rettet mod en anskuelse, som vi, der nærer den, ved fortjener Deres støtte, tillader jeg mig at forelægge Deres Hellighed grundene for vor livsanskuelse og fremføre nogle overvejelser, som De desværre ikke har haft øje for. Den dybt alvorlige betydning, som de forhold, De omtaler, har, den fattigdom, den lidelse og gærende misnøje, der findes i kristenheden, den fare, der er for, at lidenskab vil blive uvidenhedens leder i en blind kamp mod samfundsforhold, der viser sig mere og mere utålelige, er grunden til, at jeg tager til orde.

Alle vore grundsætninger findes direkte eller indirekte fremsat i Deres hyrdebrev. Det er den menneskelige

tankes første grundbegreber, den kristne tros grundlære:

Denne verden er Guds skabning.

Menneskene, der i deres korte jordeliv føres ind i den, er lige skabninger af Hans godhed, lige genstand for Hans forsøns omsorg.

Mennesket har ifølge sin natur visse legemlige behov, hvis tilfredsstillelse er en betingelse, ikke alene for opretholdelsen af det fysiske liv, men også for udviklingen af det sjælelige og åndelige. Gud har gjort tilfredsstillelsen af disse behov afhængig af menneskets egne anstrengelser, har givet os kraft til at arbejde og pligt dertil: en kraft, der i og for sig hæver mennesket højt over dyrene, da den sætter os i stand til så at sige at blive medhjælper i skaberværket.

Gud har ikke givet menneskene den opgave at fremstille noget af intet. Sammen med arbejdsbehovet og arbejdsvevnen har han givet dem arbejdsmaterialet. Dette arbejdsmateriale er jorden: mennesket, der fysisk set er et landdyr, kan kun leve på og af jorden, og kan kun udnytte de øvrige elementer: luft, solskin og vand ved brug af jorden.

Da menneskene er Skaberens skabninger, ligeberetigede under Hans forsøyn til at leve og tilfredsstille deres behov, er de ligeberetigede til brugen af jorden med dens rigdomskilder, og enhver ordning, der fornægter denne lige ret, er uretfærdig.

Med hensyn til ejendomsretten mener vi:

At da menneskene er skabt som enkeltvæsener med individuelle behov og kræfter, er hver enkelt berettiget til at bruge sine kræfter og nyde sit arbejdes frugt (dog naturligvis under de moralske forpligtelser, der er en følge af familieforholdet og lignende).

Der opstår således, forud for al menneskelig lovgivning og grundet på Guds lov, privat ejendomsret til, hvad der frembringes ved arbejde, en ret, som besidderen kan overdrage til anden mand, men som det vil være tyveri at berøve ham mod hans vilje.

Denne ejendomsret, der har sin rod i individets ret til sig selv, er den eneste fuldgyldige ejendomsret. Den knytter sig til, hvad der er frembragt ved arbejde, men kan ikke omfatte, hvad der er skabt af Gud.

Hvis f.eks. en mand fanger fisk på havet, får han ejendomsret til disse fisk, en ret, som han kan overdrage ved salg eller gave; men han kan ikke erhverve en lignende ejendomsret til havet, så han kan sælge det, give det bort eller forbyde andre at bruge det.

Dyrker han korn, erhverver han ejendomsret til kornet, som hans arbejde frembringer. Men han kan ikke kræve en lignende ejendomsret til solvarmen, som modnede kornet eller til jordbunden, hvorpå det groede. Thi disse ting er stedsevarende gaver fra Gud til alle menneskeslægter, som alle har ret til at bruge, men ingen kan fordre som særeje.

At knytte samme ejendomsret til de ting, som Gud har skabt, som den, der med rette knytter sig til, hvad der er frembragt ved arbejde, er at gøre indgreb i og fornægte den sande ejendomsret. For den mand, som af sit arbejdsudbytte må betale en anden for brugen af havet eller luften, solskinet eller jorden, kort sagt naturens rigdomskilder, bliver derved berøvet sin retmæssige ejendom og altså plyndret.

Hvad brugen af jorden angår, er det vor anskuelse:

At medens den ejendomsret, der med rette knytter sig til, hvad der er frembragt ved arbejde, ikke kan gælde jorden, kan der her blive tale om besiddelsesret. Som Deres Hellighed siger, har »Gud ikke givet jorden til menneskene i den forstand, at alle uden forskel kan gøre ved den, hvad de tykkes«, og de regler, der kræves for dens heldigste brug, kan bestemmes ved menneskelig lovgivning. Men sådanne regler må stemme overens med moralloven, må sikre alle lige lod og del i værdien af Guds almengave.....

Læs selv videre, hvis du har lyst.

Find evt. bogen på Henry George Biblioteket: <https://bibliotek1.dk/e-boeger>

Mark Twain om jordens uretfærdighed

Nedenstående er et uddrag af en artikel af den amerikanske humorist Mark Twain, bragt i det amerikanske blad "The Standard" d. 27. juli 1889 og oversat af Viggo Starcke.

Læsningen vil bevise, at Mark Twain var en ægte humorist, som tog "spøg for alvor".

Giv mig privat ejendomsret til jorden!

. Så vil jeg nemlig påtage mig at gøre alle jordens mennesker til mine slaver – måske ikke akkurat til trældyr – men alligevel til slaver. Jeg ville jo ikke være rigtig klog, hvis jeg gjorde dem til trældyr, for så ville jeg være nødt til at give dem medikamenter, når de var syge og piske dem frem til arbejdet, når de var dovne.

Nej. Det dur slet ikke. Jeg går ud fra, at de fjollehoveder under det system, jeg vil anvende, vil bilde sig selv ind, at de er frie. Jeg vil så opnå et maksimum af udbytte uden selv at have noget ansvar. De vil dyrke jorden, grave sig ned til jordens indvolde for at hente dens skjulte skatte, bygge byer – og det bedste ved det hele er, at alt, hvad de frembringer, vil tilhøre mig.

Forstår De – det er sådan det skal gøres: Når jeg ejer jorden, vil de naturligvis være nødt til at betale leje til mig Jeg er ingenlunde hårdhjertet og med hensyn til fastsættelsen af jordlejen vil jeg være meget højsindet. Jeg vil lade dem ansætte den selv – hvilket må siges at være meget imødekommende.

Her ligger et stykke jord Hvis der kun er en mand, som efterspørger det, vil han naturligvis ikke tilbyde mig ret meget i leje; men er det virkelig et stykke jord, der er noget værd, vil en sådan situation ikke opstå. Tværtimod. Der vil være andre, der efterspørger det og de vil blive ved med at byde hverandre op for at få det. Så kan jeg blot acceptere det højeste bud, hvilket er en fuldstændig hæderlig fremgangsmåde. Enhver tilvækst i befolkningstallet, enhver udvidelse af samhandlen, ethvert fremskridt i videnskab og teknik vil . . . få jordværdien til at stige og . . . vil fortsat drive jordlejen i vejret . . .

Retsstatsvers

af Signe Mølgaard

Signe Mølgaard var født på den store hedegård «Yllebjerg» på Yllebjerg Bakkeø v. Hodsager. Hun skrev flere retsstatsdigte og desuden nationale og kristelige digte. Hele sit liv var hun retsstatskvinde og ophavsretten ved udgivelsen af hendes digte på Svanens forlag donerede hun til Retsforbundet i Ringkøbing og Viborg Amter. Det blev efter hendes død til Signe Mølgaards mindefond, der i over 30 år var med til at finansiere Retsforbundets grundlovsmøder på Borbjerg Mølle.

Melodi: Som en rejselysten flåde.

Vi må lægge ved til stammen,
at den ikke brænder ned,
når som helst der kaldes sammen,
må vi alle være med.
Vel ved vi, vi er de få,
men gå derfor ej i stå,
stilstand ved vi dræber.
Det er jo de bække små,
som har skabt den store å,
som mod havet stræber.

Udtalelse fra Niels Mølgård

Fmd. for Retsforbundets folketingsgruppe ved Retsforbundets 75-års jubilæum.
"Danmark for hele folket", er et socialdemokratisk mundheld fra nyere tid, som jordpolitisk naturligvis har Retsforbundets fulde sympati.

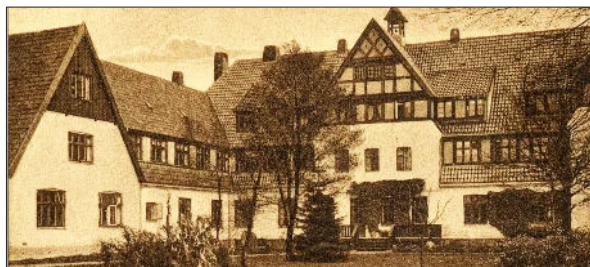
Men også folkestyremæssigt kan det tillægges en tiltalende klang. Retsforbundet finder, at der bør indfortolkes en lige ret til adgang til mandaterne i Folketinget ved at.....skabe lige adgang for alle lister, partier eller partiforbund til mandater uden spærregrænser - samt en væsentlig lempelse af reglerne for adgang til opstilling. Også i folkestyret og idekampen er frikonkurrence det bedste værn mod monopolisme, magtfordrejning og despoti - folkets elementæreste og dog helt afgørende krav over for magthaverne.

Indkaldelse til generalforsamling

på Askov Højskole

("Grå stue" ved siden af Schrøders stue),
Maltvej 1, 6600 Vejen

søndag d. 27. april 2025 kl. 12.00

Vi starter med en dejlig frokost og et offentligt møde (start ca. 12.30): "Hvem ejer Danmarks landbrugsjord?" v/ Thorkil Sohn, sekretær i Retsforbundet.

Herefter afholdes generalforsamling med flg. punkter:

1. Valg af dirigent, referent og godkendelse af dagsorden.
2. Bestyrelsens beretning
3. Regnskab for 2024.
4. Valg af bestyrelse (max. 15) og revision for et år ad gangen, dvs. alle er på valg
5. Fastsættelse af kontingent
6. Behandling af indkomne forslag (frist dagen før mødet).
 6. a. Uffe Madsen: Forslag om nedsættelse af et agitationsudvalg
7. Evt.

Der sluttes med kaffe.

Pris: Deltagelse i det offentlige møde er gratis for alle og enhver, ligesom selve generalforsamlingen og efterfølgende kaffe er gratis for medlemmer.

I givet fald kan du blive medlem (kontingent 100 kr. kontant/MobilePay) umiddelbart forud for generalforsamlingen.

Deltagelse i frokost koster 100 kr. Både medlemmer og deltagere i det offentlige møde kan bestille frokost.

Tilmelding hertil sker ved at indbetale 100 kr. på Mobilepay 468370 eller konto 8401-1133489 inden påskedag 20. april. Husk at anføre "Askov" for at undgå forveksling med kontingent.

NB. Bemærk, at den formelle indkaldelse til generalforsamlingen var i "Ret og Frihed" nr. 24, dec. 2024. Generalforsamlingen er således rettidigt indkaldt.

Aktuelt fra Retsforbundet

Der er holdt bestyrelsesmøde i Retsforbundet søndag d. 2. marts 2024 i Vejle. Her meddeles et forkortet referat.

Efter en dejlig middag, (doneret af næstformanden og hustru) afholdtes mødet.

Det reviderede regnskab for 2024 godkendtes. Regnskabet udviser et lille overskud på ca. 1 t.kr. mod budgetteret 0 kr. Den bundne egenkapital udgør ca. 1.304 t. kr., heraf ejendommen Lyngbyvej 42, anført til 250 t.kr. (andelsværdi 3.082 t. kr.)

Fsva. 2025 forelå meddelelse om, at Civilstyrelsen har godkendt, at "Toldkontrollør Niels Noak Gungårds og hustru Elly Tarp Gungård, f. Svarres Fond" ophæves og kapitalen overføres til Retsforbundets bundne kapital, som derfor forventes tilført ca. 1,1 mill. kr. i den nærmeste fremtid.

Det besluttedes at idriftsætte den nye hjemmeside, selv om den kun foreligger i en ren tekstform (uden billeder). En form, som er foreløbig godkendt af bestyrelsen. Så nu kan alle og enhver se den og kommentere på den, ligesom bestyrelse og medlemmer indbydes til at påpege fejl og mangler, foreslå rettelser og forbedringer og egnet billedmateriale, hvilket sker til retsforbundet@mail.dk eller pr. brev til Retsforbundet v/Thorkil Sohn, Bildtsvej 26, 6950 Ringkøbing.

Endelig vedtoges at genoptage Retsforbundets gamle tradition med et sommermøde med såvel politisk som folkeligt indhold. Også deltagelse i Folkemødet på Bornholm igen i år. Og så inviteres medlemmer og andre interesserede til samtalemøder i forskellige dele af landet.

Alle disse arrangementer kan man læse nærmere om i bladet.

Ny hjemmeside

Retsforbundet har fået ny hjemmeside, som du nemt finder ved at google. Den nye hjemmeside afspejler, at vi er en forening, der arbejder for ideernes udbredelse.

Hjemmesiden er helt ude af trit med den del af tidsånden, som lægger mere vægt på rammen end på indholdet. Der er derfor ingen underholdnings-effekter for at fastholde din opmærksomhed.

Bestyrelsen har valg at sætte hjemmesiden i drift, selv om der kan siges for og imod ordlyd og argumentation. Det er sket ud fra en betragtning om, at hvis alle skulle være 100% enige i alt, før vi gik online – ja, så ville det aldrig ske. Vi ville fortabe os i endeløse interne diskussioner. På den måde er hjemmesiden så at sige et "udkast"

Selvsagt skal der være en debat om, hvordan vi fører vores sag frem – også på en hjemmeside. Men bestyrelsen har fundet det mere frugtbart at lægge et færdigt udkast ud og så med glæde modtage **konkrete forslag** til forbedringer af hjemmesiden. Både om ændringer i tekst, opsætning, layout, indsættelse af flere billeder osv. osv. Fremfor uklare tilkendegivelser om, hvad vi burde gøre og ikke gøre.

Konstruktive forslag kan sendes til: retsforbundet@mail.dk og vil så blive behandlet af bestyrelsen, der på den måde håber at kunne forbedre hjemmesiden løbende.

Announce – sælges billigt.

Retsforbundet har noget antikt udstyr til salg for evt. interesserede: diverse mikrofoner, mikserpult, videokamera, fotostativ og en Tandberg flersporsbåndoptager.

Henv. til Ganshorn 60 91 12 00

Desuden en Huawei tablet.

Henv. til Sohn, 29 26 23 07

Generel info om Retsforbundet

Retsforbundet er en forening med det formål "at søge retsstaten gennemført i overensstemmelse med de retsliberale og georgistiske ideer, som fremført af især Henry George, C. Lambek og Severin Christensen og som udtrykkes i slagordene: Fuld Grundskyld – Personlig Frihed – Frihandel – Statsmagtens Begrænsning og i forbundets ideprogram" og vi "virker gennem studiekredse, debatmøder, udgivelse af hjemmeside, pjecer og tidsskrifter, agitation, folkeoplysning, påvirkning af partier o. lign. med henblik på at opnå tilstrækkelig tilslutning til at søge politisk indflydelse gennem selvstændig opstilling."

Denne brede formulering betyder, at Retsforbundet peger på en retning at gå i - for at nå til et retfærdigt og frit samfund for alle.

Og dermed gives plads til divergerende opfattelser om den helt præcise rutevejledning og om målets helt nøjagtige placering. Derfor hilser vi alle velkomne, hvis opfattelserne ligger "indenfor skiven".

Vi har en ramme eller en "trobekendelse", som kan "forkyndes" på flere måder. Men vi ønsker også en debat om, hvad der er den helt rigtige rute og det helt nøjagtige mål. Nødvendigheden heraf stiger, hvis det lykkes os at komme i gang med rejsen. Før det kan ske, skal vi have samlet en noget større gruppe, som overhovedet ønsker at drage afsted på vejen mod politisk indflydelse og opstilling.

Vi overholder alle persondataregler (GDPR)

Du kan på dette link se vores redegørelse herom: <https://www.dropbox.com/s/hyn40yratqfyopy/Opbevaring%20af%20personoplysninger.docx?dl=0>

Generel info om Retsliberalt Forum

Retsliberalt Forum er en gruppe, som blev oprettet for mange år siden for at drøfte de helt grundlæggende retsliberale principper. En debat, som vi ikke følte blev tilgodeset noget andet sted.

Gruppen har en selvsupplerende bestyrelse ikke nogen egentlige medlemmer eller kontingent. I mange år samlede den mange til møder, både medlemmer af Retsforbundet og andre, som mente, at Retsforbundet var drevet for langt væk fra det oprindelige grundlag.

Efter reorganiseringen af Retsforbundet, hvor det i vedtægterne slås fast, at der er plads til såvel georgister som retsliberale, er gruppen gået i tæt samarbejde med Retsforbundet og er medudgiver af nærværende blad.

Gruppen driver sin egen hjemmeside www.retsliberal.dk

PS. Se på Retsforbundets hjemmeside lidt om forskellen på georgisme og retsliberalisme – det er ikke helt det sammen: <https://retsforbundet.dk/retsliberale-og-georgistiske-ideer/>

Gruppens bestyrelse består af:

Per Møller Andersen, Allerød

Joseph Malby, Nuuk.

Dan Christophersen, Løgstør

Thorkil Sohn, Ringkøbing,

kontaktperson mail: thorkil.sohn@mail.dk

SOMMERMØDE

Vi genoptager Retsforbundets gamle tradition med et sommermøde. Som førhen vil det ikke kun være med et politisk retstatsindhold, men det vil også være folkelige foredrag o. lign. i en mere højskolepræget ånd.

I denne omgang lægger vi op til et endagsmøde, som foregår **lørdag d. 13. sept. 2024** i Trængstrup Frimenigheds lokaler i Himmerland. Reserver gerne datoen nu – der kommer nærmere info i næste nummer af "Ret og Frihed".

FOLKEMØDE

Retsforbundet deltager igen i år i Folkemødet på Bornholm **torsdag d. 12. juni til lørdag d. 16. juni.**

Medlemmer og sympatisører, som kunne ønske at deltage, bedes snarest henvende sig til vort bestyrelsesmedlem Vagn Christensen, som er tovholder på sagen.

Mail: vagn@rava.dk tlf. 2067 0067

Baggrundsviden og materialer

I øvrigt kan du kigge på www.retsliberal.dk eller <https://www.retsforbundet.dk/> - hvis du vil vide mere.

Facebook: <https://www.facebook.com/retsforbundet.dk>

Prøv også Per Møller Andersens (bestyrer af Henry George Biblioteket) private side: www.grundskyld.dk

Og der er en guldgrube at hente på Henry George biblioteket: <https://bibliotek1.dk/>

Du kan også se en række retsstatsvideoer på <https://www.youtube.com/@thorkilsohn7247/playlist> (Vælg playliste: Politik).

Alle, der vil hjælpe med at udbrede kendskabet til bladet og til Retsforbundet, kan gøre dette ved at uddele en pjecce. Pjecen giver oplysning både om, hvordan man kan melde sig som "interesseret" og få "Ret og Frihed" gratis og om, hvordan man kan melde sig ind i Retsforbundet.

Pjecen findes i TO udgaver – en LILLE a-5 folder på 4 sider og en STOR a-5 folder på 8 sider, hvoraf de 4 er identiske med den lille. Og de kan bestilles gratis på mail: retsforbundet@mail.dk Skriv venligst antal og om det er LILLE eller STOR udgave samt forsendelsesadresse. Pjecerne giver en ret grundig indføring i sagen. Den store er måske bedst egnede til interesserede i samfundsspørgsmål.

Desuden kan flg. bøger leveres for 25 kr. plus porto:

SØLVKUGLEN (undertitel: "Der er kun en måde at udrydde fattigdom på") af Fred Harrison, oversat af Ole Lefmann. Fås også på engelsk: **The Silver Bullet** af Fred Harrison.

Virkningerne af fuld Grundskyld af Oluf Pedersen, dansk folketingsmedlem og fiskeriminister.

"Det Danmark..." af Peter Ussing, dansk skoledirektør.

"I livets vold" (studier i etik hos C. Lambek og Severin Christensen) af Peter Ussing, dansk skoledirektør.

Personlig Kultur af C. Lambek, dansk skolemand (med indledning af Peter Ussing).

Danmarks Retsforbund af Kr. Kolding, dansk højskolelærer.

Progress and Poverty (på engelsk) af Henry George.

Ret og uret af Severin Christensen, dansk læge og retsfilosof.

Hver bestilling vedlægges gratis Retsforbundets pjecce.

Forlaget Fritanken har flg. udgivelser, som kan købes i boghandlen. De anførte priser er vejledende.

Henry George: Fremskridt og fattigdom (168,-)

Henry George: En forvirret filosof (198,-)

Henry George: Den nationaløkonomiske videnskab (148,-)

Severin Christensen: Retsstaten (168,-)

Thomas Paine: Menneskets rettigheder (128,-)

Knud Tholstrup: Erindringer (128,-) PS. kendt som direktør/ejer af "Kosangas" og som retsstatsmand.

Frivillige bidrag

Bidrag til Retsforbundet fra såvel medlemmer som andre modtages med tak og kan indbetales til: MobilePay 468370 eller konto 8401-1133489.

Retsforbundets budget dækker alle de normale driftsomkostninger, så alle gaver går udelukkende til udadrettet virke.

Bidragydere nævnes med navn og sted, medmindre der anføres "Anonym"

Der er siden sidst modtaget flg. bidrag:

Ole Petersen, Vordingborg 400 kr. Frans Marius Jensen, Snedsted 100 kr. Kurt Elmelund, Ejby 400 kr. Anonym 500 kr., Dines Bjørner, Holte 400 kr. Ulf Kobbernagel, Greve 500 kr. Orla Krogh, Hjørring 900 kr. Jes Sig Andersen, 200 kr. Arne Bruun Nielsen, Djurhamn, Sverige 200 kr. Erik Ravn, Græsted 100 kr. Markus Christensen, Nibe 400 kr. Poul Gerhard Kristiansen, Viborg 300 kr. Carl-Otto U. von Arenstorff, Hvidovre 100 kr. Bjørn Gustav Starcke, Fredensborg 50 kr. Ole Bjørn Hansen, Mariager 100 kr. Sven-Erik Runberg, Randers 500 kr. Uffe Jensen, Snebjerg 500 kr. Jørgen L. Slot, Ballerup 400 kr. Kim Holm, Assens 200 kr. Ulrik Sommer-Jensen, Store Merløse 200 kr. I alt 6.450 kr. – TAK

Toldkontrollør Niels Noak Gungårds og hustru Elly Tarp Gungård, f. Svarres Fond: 1.192.811,51 kr. – STOR TAK
Denne donation tilgår iht. bestemmelserne Retsforbundets øvrige bundne kapital - hvorfra der hvert år overføres 5 % til driften, som dækker Retsforbundets faste driftsudgifter.

OM "RET OG FRIHED"

ISSN 2794-7971 (trykt udg.) ISSN 2794-798X (Online)

Redaktion:

Thorkil Sohn (ansvarshavende efter loven).

Leif G. Andreasen

Tidsskriftet er et forum for interesserede i georgisme og retsliberalisme i Danmark, hvor der er plads til artikler, debat, kommentarer, spørgsmål, oplysning og indlæg mv. fra alle læsere.

Alle er velkomne til at bidrage – også kritisk.

Aviser og andre er velkomne til at publicere artiklerne helt eller i uddrag eller som referat/kommentar – mod angivelse af kilden.

Tidsskriftet udsendes gratis til:

- 1) Retsliberalt Forums og Retsforbundets medlemmer og følgere.
- 2) Diverse medier, uddannelsessteder mv.

Bladet udsendes, dels i fysisk form pr. post og dels pr. mail, således som vi har registreret det.

NB. Ønsker du at modtage bladet i en anden form end den nuværende, bedes du på retsforbundet@mail.dk meddele dette skift fra mail til post eller omvendt, fra post til mail.

Indlæg er ikke nødvendigvis dækkende for hverken Retsforbundet eller Retsliberalt Forums ideer.

Deadline:

Input til næste nummer af RET OG FRIHED, som forventes udsendt ca. 10. aug. 2025. bedes sendt senest 1. aug. 2025 til Thorkil Sohn, Bildtsvej 26, 6950 Ringkøbing, tlf. 9749-5407, mail: retsforbundet@mail.dk

Du kan på retsforbundet@mail.dk også tilmelde dig som gratis modtager af tidsskriftet. Og samme steds kan du også afmelde dig. Selv om politiske partier er undtaget fra markedsføringsloven, sletter vi pr. kulance enhver, der ønsker det.

Det bedste sted at læse alle foregående udgivelser er:

<https://retsliberal.dk/arkiv/nyhedsbreve>

Med venlig hilsen Udgifverne.

Kontakt

Retsforbundet kontaktes pr. mail:

retsforbundet@mail.dk

og pr. post:

Retsforbundet v/ sekretær Thorkil Sohn,

Bildtsvej 26,

6950 Ringkøbing,

tlf. 29 26 23 07.

Bestyrelsen medlemmer kan kontaktes pr. mail

Forretningsudvalget:

Formand:

Arkitekt Jørgen Ganshorn,

mail: ganshorn@hotmail.dk

Næstformand:

Fhv. direktør Sigurd Kristensen,

mail: snaresvej@gmail.com

Kasserer og sekretær:

Fhv. efterskoleforstander Thorkil Sohn,

mail: thorkil.sohn@mail.dk

Leder af ungdomsafdeling:

Tømmerhandler Erik Ravn,

mail: erikravnfrance@gmail.com tlf. 21 51 54 32,

Øvrige medlemmer:

Historiker Poul Gerhardt Kristiansen,

mail: poulgerhardck@gmail.com

Entreprenør Vagn Christensen,

mail: vagn@rava.dk

Typograf Leif G. Andreasen,

mail: leifgeorgandreasen@gmail.com

Ingeniør Brian Jaminson,

mail: bjaminson@mail.tele.dk

Mejerist Martin Sørensen,

mail: gammelfjols@gmail.com

Operatør Ole Kaup:

mail: o.chr.kaup@gmail.com

